

Dykkerklokken og sommerfuglen

Gribende film om et usædvanligt 'tilfælde'

Af Louise K. Rasmussen

Redaktøren for den franske afdeling af modebladet Elle, Jean-Dominique Bauby, får som 42-årig en hjerneblødning og bliver ramt af det såkaldte 'locked in'-syndrom; dvs. kroppen er lammet fra top til tå, mens hjernen fungerer upåklageligt. Et liv i overhalingsbanen er forbi og står i skærende kontrast til det sengeliggende hospitalsliv, der nu venter Jean-Dominique. Han kan dog bevæge det ene øjenlåg, som han også lærer at kommunikere med: En af hans behandlere læser et

bogstav op af gangen, og et blink markerer, hvilket bogstav han mener. En langsommelig proces, der dog i sidste ende resulterer i den bog, som filmen er bygget op om. Der går ikke lang tid, før sætningen 'Jeg vil dø' bliver formuleret på denne måde. Men tag ikke fejl. Filmen er ikke et indslag i debatten om eutanasi, og retten til at bestemme over sin egen død er på ingen måde det dominerende tema. Filmen handler ikke om døden, men om livet.

Vi som biografgængere er ikke bare tilskuere til Jean-Dominiques skæbne. I den første halvdel af filmen er vi også fanget i hans krop og oplever hospitalsverdenen gennem hans øjne, er med i hans kommunikerende øjenlågsblink og skriger stumt sammen med Jean-Dominique i en yderst gribende og følelsesladet scene, da hans andet ikke-fungerende øjenlåg syes sammen. En scene, der i den grad går ind under huden og næsten nærmer sig det groteske, da lægen uberørt fortæller om sin nyligt overståede skiferie, mens han sting for sting syr øjet sammen og indsnævrer synsfeltet.

Der findes dog en vej for Jean-Dominique (og os) til komme ud af den lammede krop, som Jean-Dominiques mange gange beskriver som en dykkerklokke, og vejen går gennem hans hukommelse og fantasi. Til forskel fra det virkelige liv kan han her bevæge sig let som en sommerfugl, og disse indsigtsfulde og reflekterende hukommelsesglimt og fantasistykker gør filmen til en 'memento mori'-film, der ikke er til at ryste af sig. Her bliver der præsenteret en mand, der netop kan videregive sine erfaringer med, hvordan fortidens oplevelser og prioriteringer ikke kan laves om, og hvor smertelig den erkendelse er. Han videregiver sine kærlighedserfaringer, der rummer hans børn, kvinder og livet, og giver os alle noget at tænke over. Dette sker på en så autentisk måde, at filmen på intet tidspunkt henfalder til klicheer eller sentimentalisme.

Dykkerklokken og sommerfuglen er i mange henseender ikke en film, som film er flest. Den er gribende, tankevækkende og ganske enkelt ikke til at komme udenom. Den skal absolut ses!

Filmfakta

Le scaphandre et le papillon - Frankrig 2007 - Instr.: Julian Schnabel - Manus: Ronald Harwood (efter bog af Jean-Dominique Bauby) - Medv.: Mathieu Amalric (Jean-Dominique Bauby), Emmanuelle Seigner (Céline Desmoulins), Marie-Josée Croze (Henriette Durand), Anne Consigny (Claude), Patrick Chesnais (Dr. Lepage), Niels Arestrup (Roussin), Olatz Lopez Garmendia (Marie Lopez), Jean-Pierre Cassel (fader Lucien / sælger i Lourdes), Marina Hands (Joséphine), Max von Sydow (Papinou) - 112 min. - Dansk biografpremiere d. 7/12 2007 og på DVD d. 29/5 2008 - Udlejning / pressebilleder © Scanbox - Tilladt for alle

Links

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=6759&area=1>

<http://www.philm.dk/default.asp?CallParam=visfilm&IdParam=2561>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/the-diving-bell-and-the-butterfly-film-review-by-jennie-kermode>

<http://www.spiritualityandpractice.com/films/reviews/view/17425>